

ca de la llengua catalana (2016) i l'*Ortografia catalana* (2017), virava per abordar, sense deixar de banda l'obra merament fabriana, les dues obres normatives acabades de sortir del forn per sotmetre-les a anàlisi, discussió i valoració. I els dies 28, 29 i 30 de novembre del 2023 es va dur a terme el VI Colloqui Internacional «La Lingüística de Pompeu Fabra».

En aquesta sisena ocasió, la trobada va permetre tindre una visió panoràmica més generosa i una perspectiva més àmplia pel que fa a l'ús i a l'aplicació de la nova normativa. Amb més repòs i calma es van reprendre aquelles primeres conclusions a les quals es va arribar cinc anys abans per oferir un mosaic tesselat d'intervencions que van reforçar l'estudi entorn de l'obra de Fabra i del seu temps i entorn de la llengua catalana en els àmbits de la lingüística, la sociolingüística, la planificació lingüística, la lingüística aplicada i la història de la llengua.

Així doncs, al llarg de tres dies intensos de treball i de debat, es van presentar vint-i-cinc comunicacions —algunes de les quals van fer emergir uns quants investigadors joves— que van aprofundir en els diversos nivells lingüístics des de diferents perspectives, organitzades en sessions duals. A més a més, el programa es va articular a partir de cinc ponències marc: «La estandarització del francès: de la gramaticalització de los fundamentos a la estandarització contemporànea. ¿El unilingüisme francès, una ideología por fin inoperante?», a càrrec d'Henri Boyer (Universitat de Montpeller); «L'acusatiu preposicional en català: de la norma a l'ús», d'Anna Pineda (Universitat de Barcelona); «Noves perspectives per a l'estudi del pluricentrisme i la seua aplicabilitat a la llengua catalana», de Carla Amorós (Universitat de Salamanca); «Pompeu Fabra i la normativa actual», de Neus Nogué (Universitat de Barcelona), i «El català nord-occidental. Una mirada des de la lingüística de les varietats alemanya», de Miquel Àngel Pradilla (Universitat Rovira i Virgili i Institut d'Estudis Catalans).

Per tancar la part més acadèmica del Colloqui, totes aquestes intervencions van tindre com a corollari una taula rodona que va voler donar resposta (o, si més no, va voler aportar una mica de llum) a una qüestió molt adient per a l'ocasió: «Com apliquem la normativa set anys després?». A banda, paral·lelament al desenvolupament de les sessions, es van proposar dos tallers de normativa, «Registres i estàndard: desmuntant mites i creant seguretat» i «Puntuació: uns quants punts sobre la i», conduïts per Marc Guarro i Anna Montserrat, respectivament, i dirigits, en gran mesura, als docents de secundària i d'escoles d'adults, participants també de la voluntat d'anàlisi reposada sis i set anys després que apareguessin les obres normatives de referència.

En definitiva, tot plegat va conformar una mirada calidoscòpica que va permetre confirmar que la reflexió a tots els nivells lingüístics és, d'una banda, ben vigent en els estudiosos que, convocària rere convocària, acudeixen al Colloqui i, de l'altra, ben atractiva per als joves investigadors que, acompanyats d'estudiants i professors, van poder gaudir d'una cita assenyalada en el panorama lingüístic internacional.

Bernat VELLVÉ
Universitat Rovira i Virgili

Presentació del *Petit atlas lingüístic de la Vall d'Aran* (Barcelona, 29 de novembre de 2023). — La tarda del 29 de novembre de 2023, en una atapeïdíssima aula 0.2 de la Facultat de Filologia i Comunicació, es feu l'acte de presentació del *Petit atlas lingüístic de la Vall d'Aran*, que culmina el treball de fa molts anys del professor Aitor Carrera (Universitat de Lleida). En l'acte intervingueren en primer lloc el delegat del rector de la UB per a la política lingüística i publicacions, Joan Santanach. El professor de Literatura Catalana remarcà la importància de la lingüística romànica com a base per als estudis filològics, fins i tot els no lingüístics. Seguidament José Enrique Gargallo, professor de Filologia Romànica de la UB, feu un recorregut per alguns aspectes de

l'atles i la història i metodologia de la seva elaboració. Intervingué tot seguit Xavier Cortadellas, de l'empordanesa Edicions Sidillà, editora del llibre, que mostrà la seva satisfacció per acollir aquesta obra en el seu catàleg, alhora que lamentà les dificultats de la distribució de llibres per arribar, com seria desitjable i més en aquest cas, al territori occità. La intervenció més llarga, en forma de conferència, fou la de l'autor. Aitor Carrera presentà, en una xerrada alhora amena i didàctica però també d'alt nivell científic, els resultats d'aquesta tasca que l'ha ocupat durant molts anys i que ara s'acaba amb la publicació de l'atles. A més d'explicar alguns aspectes de la seva elaboració, amants amb diverses anècdotes, remarcà els resultats de la recerca que s'ha fet a partir dels mapes de l'atles i, sobretot, la recerca que encara s'hi pot fer. Insistí en la necessitat de tenir una mirada global sobre l'aranès i en destacà les influències i relacions amb la resta de l'occità. Acabà assenyalant que, si bé l'atles pot ser la darrera plasmació d'un cert tipus de llengua que s'extingeix, no ha de ser la darrera fotografia de l'aranès com a tal llengua. Vegeu també la ressenya que es publica sobre l'atles en aquest mateix volum (p. 441-445).

Maria-Reina BASTARDAS I RUFAT
Universitat de Barcelona

Concessió del títol de Fill Il·lustre de Montuïri al Dr. Joan Miralles i Montserrat (16 de desembre de 2023). — Amb presència de representants del món cultural de Mallorca, de la Universitat de les Illes Balears, de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i dels governs insular i balear, i acompanyat d'un grup nombrós de familiars i amics, el Doctor Joan Miralles, catedràtic jubilat i membre emèrit de l'IEC, rebé la distinció més important que pot donar-se a un ciutadà de la vila de Montuïri. El ple de l'Ajuntament, reunit en sessió extraordinària, acordà per unanimitat la concessió del títol de Fill Il·lustre de Montuïri al Dr. Miralles, pels mèrits acumulats en la seva llarga trajectòria com a docent i investigador i com a impulsor de moltes activitats culturals i autor d'una ingent quantitat de publicacions, moltes d'elles vinculades a la seva vila natal. L'acte solemne administratiu va concloure amb la descoberta d'un retrat de l'homenatjat.

A continuació tingué lloc l'acte cívic i social, amb participació d'un nombrós públic montuïrenc i vingut d'arreu de Mallorca: colles de xeremiers i fabiolers acompanyaren l'homenatjat, en comitiva, fins a l'església parroquial, on tothom fou rebut amb els acords d'orgue de la peça musical «Harmonització» del P. Antoni Martorell. Aquest acte s'obrí amb les intervencions de la batllessa de Montuïri, la Sra. Paula Amengual, i la regidora Sra. Maria Francisca Pocoví, que actuà com a fiscal. Immediatament després, el Dr. Damià Pons i Pons en feu la *laudatio* i va fer palesa la justícia de la distinció pels seus mèrits. Després dels parlaments es va projectar l'audiovisual «La meva petita pàtria», un emotiu i complet repàs per tota la trajectòria vital de l'homenatjat. Per acabar, el Dr. Miralles pronuncià un discurs on va reivindicar la unitat de la llengua catalana i reclamà esforços de les administracions per la seva normalització.

La festa s'acabà fora de l'església, davant ca s'Escolà, amb un breu concert a càrrec de la banda de música local, amb dues peces del compositor Jacob de Haan i l'Himne de Montuïri, i amb un refresc i un pisolabis.

Enric RIBES I MARÍ
Institut d'Estudis Catalans